

ULF KVENSLER

HASIČ

THRILLER

HASIČ

Copyright © Ulf Kvensler 2023

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Jan Kasík, 2024

Cover © Martin Kopecký, 2024

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2024

ISBN 978-80-277-5402-1 (pdf)

ULF KVENSLER

HASIČ

přeložil Jan Kasík

VENDETA

ČÁST PRVNÍ

Kdybych věděl tehdy, co vím dnes,
tak bych to dnes nevěděl.

STANISLAW JERZY LEC

ZDÁLO SE MI, ŽE je léto, jsem na venkově u dědy z matčiny strany a koupu se v jezeře. Přesně jako když jsem byl malý kluk, ale přitom to bylo mé současné dospělé já.

Měl jsem takový ten pocit, který jako děti mívají asi všichni. Člověk přítomnost vidí úplně jinak, než když pak vyrostete. Léto bylo všude kolem, kam až oko dohlédlo.

Plul jsem si kousek od pláže v potápěčských brýlích a se šnorchlem. Pozoroval jsem ten jiný, tichý svět pod hladinou. Dno pokrývaly takové brázdy, malinké písčné duny, jakási miniaturní Sahara. Vodou probleskovaly sluneční paprsky. Mohly za to zřejmě vlnky na hladině. Tu a tam jsem zahlédl jednotlivá stébla rákosu, mírně se pohupující tam a zpět. Malé, téměř průhledné rybky se vždy rozprchly, jakmile jsem po nich natáhl ruku. Náustek šnorchlu měl stejnou gumovou pachuť, jakou jsem si pamatoval z dětství. Při každém nádechu mi syčelo v uších. Znělo to, jako bych se potápěl stovky metrů pod hladinou moře.

Ten sen byl opravdu neuvěřitelně živý.

Neplaval jsem, ale ručkoval jsem prsty po dně jezera. Rozvířený písek vytvářel mraky jako po nějaké malé explozi. To se mi líbilo.

Pak jsem jen nehybně ležel na hladině a pozoroval jezero. Lehce mi přejel mráz po zádech, protože kousek ode mě dno mizelo a sluneční paprsky pohlcovala všeobjímající temnota. Děda mi často říkával, že kousek dál je pod vodou útes. Jako dítě jsem se nikdy nedostal tak daleko, protože jsem tam stejně nestačil, ale v dospělosti jsem samozřejmě došel až na hranu útesu. Voda tam dosahuje asi po bradavky; a pak člověk udělá ještě jeden krok a dno mu zmizí pod nohama. Myslím, že je tam najednou hloubka pět metrů.

Děda nám s Klarou vtloukal do hlavy, že k útesu nesmíme. Jako by nás vůbec napadlo se tam vydávat, mně bylo šest a Klaře tři. Ten útes mě

k smrti děsil. A upřímně, i jako dospělého mě tak zvláštěně zašimrá v břiše, když udělám těch pár kroků a hlava mi zmizí pod hladinou.

Každopádně, v tom snu jsem cítil, jak se mi o kůži otřel studený závan vody. Znáte to? Myslím, že to jsou proudy vystupující z hlubin jezera. Natáhl jsem se ke dnu, abych zase doručkoval zpátky ke břehu.

Ale nedosáhl jsem na něj.

Očividně jsem si neuvědomil, že jsem se nějakou chvíli pohupoval na hladině a mezitím odplul o pár metrů dál.

Prsty jsem začal zběsile hledat dno, ale marně. Už jsem se viděl, jak tam bezmocně šermuji rukama a proud mě pomalu unáší přes hranu útesu dál na hloubku, kde je voda černočerná a člověk nemá tušení, co se v ní skrývá. Možná tam dole číhají obří ryby nebo úhoři, představte si, že se vám najednou něco otře o nohu, a vy nevíte co. Sakra děsivý.

Ve snu jsem začal panikařit.

Pak jsem si vzpomněl, že umím plavat. Byl jsem to přece já ze současnosti, byl jsem dospělý.

Plaval jsem kraulem jako o život, dokud jsem se nedostal na mělčinu, což by mi ve skutečnosti trvalo asi pět vteřin. Ale v tom snu to musela být aspoň čtvrt hodina.

Nakonec jsem přece jen konečky prstů dosáhl na dno, oddechl jsem si a zbytek už doručkoval. Když jsem se dostal až na úplnou mělčinu, byla voda tak teplá, že skoro pálila.

Zvedl jsem hlavu a přes brýle, po nichž stékala voda, jsem viděl, jak ke mně dolů po pláži přibíhá rozmazaná postavička. Tříletá Klara.

O Klaře se mi nezdálo několik let. Ale teď jsem měl radost. Sundal jsem si brýle a postavil se. Klara nahá vběhla za mnou a začala na mě šplouchat a cákat vodu, co jí síly stačily. Oplatil jsem jí to a ona nadšeně zavýskla.

Vlasy na jedné půlce hlavy měla spálené, polovinu obličeje zčernalou a popraskanou, stejně jako jednu ruku. Ale ty oči jí zůstaly.

Tohle jsem viděl. Nebylo na ní vůbec nic znát. Že by měla bolesti nebo tak. Hrála si a povykovala jako normálně a já taky.

Asi za to mohl její obličej, ale Klara vždycky vypadala šťastně. Nebo spíš spokojeně. Jako by měla neustále dobrou náladu. Samozřejmě ne,

když byla smutná nebo naštvaná. Ale jinak jako by ve tváři měla vepsáno „bože, jak je ten život krásný“. To byl asi jeden z dalších důvodů, proč jsem ji měl tak rád. Klara byla opravdu pozitivní človíček. A navíc jsem byl její vzor, to mělo samozřejmě taky svůj vliv. Byl jsem o tři roky starší a většinu věcí jsem znal lépe. Ale ona si myslela, že znám *všechno*. Díky ní jsem si připadal starší než ve skutečnosti.

Chvilí jsme po sobě cákali vodu, než jsme popošli na pláž a pustili se do stavění hradu z písku. Ukazoval jsem jí, že písek musí být vlhký tak akorát, aby dobře držel, když ho vyklápí z kyblíku. A že na něj musí lopatkou poklepat, aby písek nezůstal přilepený.

Klara si do pusy strčila pramínek tmavě hnědých mokrých vlasů a začala si je cumlat. Seděla na bobku hned vedle mě, naklonila se ke mně a jednu ruku mi bezmyšlenkovitě položila na nohu. Příjemný pocit. Skoro jako bychom srostli k sobě.

Trochu z ní byla cítit spálenina.

Naplnil jsem kbelík tak akorát mokrým pískem, obrátil ho a poklepal na něj. Vtom Klara vykřikla:

„Isaku, nejezdi.“

„Co tím myslíš? Jak jako ,nejezdi‘?“

Rukou mě poklepala po noze a hlavu opřela o rameno.

„Nejezdi.“

A teď poslouchejte: kdy si myslíte, že se mi tento sen zdál?

Noc předtím, než mi zavolal táta a všechno začalo.

Noc předtím.

Isaku, nejezdi.

Jako by mě chtěla varovat. Já přece vím, že to tak nebylo. To je nemožné. Ale stejně.

Není to šílené?

ZMĚNA PERSPEKTIVY.

Určitě ten obraz znáte. Nejdřív vypadá jako stařenka. Pak najednou jako mladá elegantní dáma s dlouhým krkem, která trochu odvrací hlavu.

Sedím na zemi na dvoře ve stísněném prostoru zužujícím se jako šipka a dívám se k obloze. Připadá mi, jako bych seděl v jednom dílku obrovského dortu.

Uvězněný.

Ale tak mi to připadá, možná je uvězněný svět? Celý vesmír. A člověk se může volně hýbat jenom v tomhle kousíčku dortu, v němž sedím. Všechno ostatní je uvězněné.

Změna perspektivy.

Díky tátovi se na svět dívám úplně jinak. Chvillemi. To bylo koneckonců jeho motto.

Dá se to brát i tak, že chvillemi jsem byl stejný blázen jako on.

Už se na svět neumím dívat stejně jako předtím. Ale ten pocit si pořád pamatuji. A když se mi vrátí, zatočí se mi hlava a musím se posadit.

Tuhle přiletěl krkavec a usadil se nahoře na zdi. Teda myslím, že to byl krkavec. Velký a černý.

Říkám si, jestli to nebyla ona. Co mi vůbec chtěla? Nejsme si kvit?

Prosím. Ať už jsme si kvit.

Ve dne se mi zdá o matce a v noci o Klaře a Madde.

Nebe nad ocelovou sítí je šedé.

Stejně jako v den, kdy zavolal táta.

NEŽ SE TO STALO, pracoval jsem jako domácí ošetřovatel. Skoro čtyři roky. Bylo to fajn. Měl jsem malé služební auto a jezdil k několika důchodcům, kteří zůstávali ve svých domech či chatách. Řada z nich bydlela ve starých chalupách uprostřed lesa. V domově pro seniory by pravděpodobně do pár týdnů sešli a zemřeli.

Lidé si myslí, že nejhorší na práci ošetřovatele je starat se o hygienu pacientů. Měnit pleny, utírat staříkům podělané zadky. Ale pravdou je, že za týden už to člověku nepříjde. Tak to alespoň bylo v mém případě. Už se mi to nehnusilo, zápach jsem nevnímal tolik jako ze začátku. Bral jsem to jako něco, co prostě musím udělat.

Pro mě byla nejhorší administrativa. Psát zprávy, účastnit se společných schůzek s pacienty a pojišťovnou, objednávat spotřební materiál, prostě všechno, co s mojí prací přímo nesouviselo. Děsná nuda. Někdy jsem až přemýšlel, jestli nejít jinam.

Hodně lidí si myslí, že náročný je stres, protože člověk na pacienty nemá dost času a vždycky rychle pospíchá k dalším. Neustálý pocit, že člověk nedělá dost. Ale já měl nejlepší rozvrh služeb v celém kraji. Bylo to také tím, že jsem velký a silný a úplně sám jsem si ve sprše poradil s dědouškou jako byl třeba Göte z Virserydu. Za poslední rok Göte dost zhubl, ale pořád vážil minimálně metrák. Když jsem za ním nejel já, museli místo mě dva kolegové. A když Göte ležel na zemi, dokázal jsem ho sám zvednout jenom já. V tomto ohledu jsem vlastně odváděl práci za dva ošetřovatele, a proto jsem měl fakt dobrý rozvrh.

Bylo úterý po slunovratu. Počasí že by psa nevyhnal, zima a přšelo, nebe nad smrkovým lesem zbarvené do šeda. Léto ve Smålandu. Existuje jiné místo ve Švédsku, kde by léto bylo taky tak na nic? Na téhle planetě? O tom pochybuji. Každopádně jsem se kvůli počasí o to víc těšil na dovolenou,

která měla začít příští týden. S Madde jsme měli letět do turecké Antalyi, kde jsme se rok předtím v létě potkali.

Takový byl plán. Bože. Jako by to bylo před sto lety.

Svým malým autem jsem už několik hodin objížděl pacienty a blížila se devátá. Okresky byly ráno celkem prázdné. Pořád jsem myslel na to, jak se mi zdálo o Klaře. Ten sen ve mně vzbudil spoustu různých pocitů. Rádost, že jsem ji znovu potkal, i když jen ve snu. Smutek, když jsem se pak probudil. Neklid, s nímž jsem si sám nevěděl rady.

Nejezdi.

Ploužil jsem se vesničkou Tannsjö, na jejímž okraji bydlela stará Birgit. Samoobslužná benzínka, malá večerka. Další obchody, které zely prázdnou, kam až moje paměť sahá. Dvoupatrový bytový dům, jediný v Tannsjö. Venku v dešti nebyl nikdo.

Zaparkoval jsem ve vjezdu k jednopatrovému domku ze žlutých cihel, kde Birgit bydlela. Kdysi dávno určitě vypadal nově a moderně a svěže a prakticky. Věděl jsem, že Birgit byla vdaná a že manžel jí zemřel před mnoha lety. O dětech jsem ji nikdy mluvit neslyšel.

Když se sem Birgit nastěhovala, věděla, že je to navždy? Nebo počítala s tím, že půjde jen o první zastávku na cestě životem? Myslela si, že má před sebou nekonečně času a možností?

Došel jsem ke dveřím, odemkl a vešel dovnitř. V předsíni na mě čekala loužička.

Nebylo to poprvé. V zimě Birgit oslavila devadesátiny a byla už trochu senilní. Někdy si v noci sundávala plenu. To pak člověk nacházel jedno i druhé po celém domě.

Vešel jsem do ložnice. Birgit ležela s otevřenou pusou a chrápana. Vzal jsem ji za kostnatou flekatou ruku a jemně stiskl.

„Birgit? Birgit? Vstávejte.“

Otevřela oči, skoro jako ve zpomaleném filmu. Musela spát dlouho. Podívala se na mě, celá rozespálá a zmatená.

„Dobré ráno. To jsem já, Isak.“

Po tváři se jí rozlil opatrný úsměv a šedé usazené oči jako by najednou omládly.

„Ahoj,“ řekla.

„Spala jste dobře? Jak se cítíte?“

„Líp než včera,“ zasípala.

Usmál jsem se. Birgit měla v zásobě pár replik a vtipů, které opakovala pokaždé, když jsme se viděli. Tak už to s demencí chodí. Ale bylo jedno, že člověk ten vtip slyšel už po sté, kvůli nim tam nechodil. To kvůli radostnému pohledu v jejích očích, když je otevřela.

Ucítil jsem podezřelý zápach. Tak dobře, ještě jsem nebyl úplně imunní. Nadzvedl jsem peřinu a zjistil, že Birgit byla od pasu dolů nahá a že se v posteli podělala.

To taky neprovedla poprvé.

V tu chvíli mi zabzučel telefon. Podíval jsem se, jestli to není někdo z práce nebo Madde. Ne. Neznámé číslo. Asi nějaký prodejce. Típnul jsem to a pustil se do práce.

O půl hodiny později už Birgit snídala v kuchyni. Vysušil jsem její loužičku v předsíni, vykoupal ji, dal jí novou plenu a světle šedé legíny, uvařil kávu a namazal pár chlebů se sýrem. Mezitím, co si pochutnávala na chlebu a usrkávala kávu, hodil jsem podělané povlečení do pračky a postel nově povlékl. Pak jsem jí dělal společnost v kuchyni. Když jsem přicházel, změřila si mě pohledem, jako by mě viděla poprvé. Měla ztuhlý krk a nemohla zaklonit hlavu, takže se místo toho nahnula celým tělem, jako by se snažila spatřit vrcholek nějakého mrakodrapu nebo tak něco.

„Hele ho, to je ten, co dělá pořádnou kaši,“ prohlásila a uchechtla se.

„Jojo,“ řekl jsem a zazubil se.

To ráno už to řekla podruhé. Jak ji znám, stihne to zopakovat ještě několikrát, než odjede.

Z kredence jsem vyndal hrnek, taky si nalil kávu a posadil se na židli vedle ní. Říkám: „Půjdem se potom projít?“

„Myslíš ven na procházku?“

Naklonil jsem se k ní a zvýšil hlas.

„Ne, ven ne. Na to dneska nemám čas. Ale můžeme se projít tady po domě.“

„Jo, to můžeme.“

„Je přece dobré se hýbat. Nebolí vás pak záda.“

„Ne, ne. Mě záda nebolí.“

„Tak to je dobře.“

„Teď ani nemusím mít hůl.“ Podívala se na mě a zasmála se. Oči se jí stáhly do tvaru půlměsíce a já se taky zasmál.

„To je dobře, Birgit. Jen tak dál, krok za krokem.“ Pohladil jsem ji po tváři. Telefon zase zabzučel, ale nechal jsem ho být.

Když jsme s Birgit obešli několik koleček po domě a usadil jsem ji do křesla v obýváku, zlehka jsem ji objal.

„Nashle. Odpoledne přijde Mia. Uvidíme se zítra.“

„Budu se moc těšit.“

Zavřel jsem vchodové dveře, zamkl je a vydal se k autu. Cestou jsem z kapsy vylovil mobil. Zase to samé číslo, ale tentokrát i zpráva v hlasové schránce.

Prodejci většinou zprávy nezanechávají.

Spustil jsem přehrávání a poslouchal.

Nejdřív bylo dlouho slyšet ticho a pak hluboký nádech.

Co to jako je?

Pak:

„Ahoj, Isaku... tady Fredrik. Táta.“

Znovu dlouhé ticho.

„Chtěl bych ti něco říct. Takže... mohl bys mi na tohle číslo zavolat? Díky.“

Klik. To bylo všechno.

Odemkl jsem auto, usedl za volant a zavřel za sebou dveře. Zhluboka jsem se nadechl a zíral na telefon.

Notnou chvíli jsem zůstal čekat u vjezdu do Birgitiny garáže a srdce mi bušilo jako o závod.

NA TU ZPRÁVU JSEM musel myslet celý den. Nemohl jsem ji dostat z hlavy.

Po práci jsem skočil do posilovny a dal si pořádně do těla. Dřel jsem jako blázen na eliptickém trenažéru, pulz mi vyskočil až na 175. Chtěl jsem dosáhnout stavu, kdy člověk cítí, jak mu srdce pumpuje krev do celého těla, do hrudi, krku i uší, někdy dokonce za ně, až se mu skoro po každém úderu mírně rozmaže vidění. Jakmile jeden takhle maká, tak na to reaguje taky mozek. Třeba když člověk pořád jede ve starých kolejích, myšlenkami se točí v kruhu, tak pořádným tréninkem si vyčistí hlavu a pak znova nabere správný směr. Dostane se z příkopu.

Ostatní po mně v posilovně pokukovali. Jedna holka – už jsem ji tam párkrát potkal, je o pár let mladší, může jí být tak kolem dvaceti – vypadala, jako by se bála, že snad dostanu infarkt. Ale když jsem odcházel, cítil jsem se už lépe. Trochu jsem se uklidnil.

Po cestě domů jsem přemýšlel, co udělat s tátou. Měl jsem samozřejmě jenom dvě možnosti, zavolat mu, nebo to nechat být. Jenže šlo o to, že i kdybych mu nezatelefonoval, věci by stejně už nebyly takové jako předtím. Snažil se mi dovolat, něco mi chtěl. Kdybych se neozval, stejně bych pořád přemýšlel nad tím, co se stalo.

Vystavil mě volbě, ale mně se nelíbila ani jedna možnost.

S Madde jsme bydleli v malém bytě 2 + 1 nedaleko od centra. Za pět minut byl člověk na náměstí se starým soudem a opačným směrem za deset minut v supermarketu. Všude blízko. Nebo všude daleko, záleží, jak se to vezme.

Podél řeky vystavěli zbrusu nové bytové domy s velkými byty a zasklenými balkony. Měsíční náklady byly sice dost vysoké, ale přesto šly byty na dračku. Takže i v našem městečku jsou lidé, kteří mají peníze. O takových nemovitostech jsme ale s Madde ani neuvažovali. Sehnali jsme ošuntělou dvaplusjedničku v podnájmu, 50 m² ve třetím patře bez výtahu.

Když na ten byt pomyslím, tělem mi jako velká vlna projede bolest. Sedím zcela bez hnutí, než odezní. Nějakou chvíli to trvá.

Naše životy, naše budoucnost a veškeré naděje a touhy byly vměstnány v těch dvaapadesáti metrech čtverečních.

V obýváku jsme ještě měli jednu nevybalenou stěhovací krabici. Ta tam mimochodem stojí doteď. Do prdele.

Když jsem vešel do bytu, slyšel jsem, že Madde něco smaží v kuchyni.

„Ahoj,“ zavolala, aby přehlušila hukot staré digestoře.

„Ahoj,“ odpověděl jsem a batoh se sportovním oblečením jsem odložil na zem v předsíni. Pokračoval jsem úzkou chodbou až do malé kuchyňky. Madde se na mě podívala a usmála se.

„Čauky.“

„Čau.“ Přišel jsem k ní a objal ji kolem pasu. Trochu jsem se sklonil, ona se trochu natáhla a dali jsme si pusy.

„Teda, ty jsi úplně rudej,“ řekla.

„Byl jsem v posilce.“

Přitáhl jsem si ji k sobě. V ruce měla vařečku, zatímco v litinové pánvi se smažily krutí masové kuličky. V hrnci s těstovinami se zprudka vařila voda. Zeptal jsem se:

„S čím můžu pomoci? Mám prostřít?“

„Jo, díky. A nakrájej trochu zeleniny. V lednici jsou rajčata a okurka.“

Pustil jsem se do prostírání miniaturního kuchyňského stolku. Párkrát, když se u nás zastavil děda, jsme u stolu jedli všichni tři, ale to už jsme se mačkali.

Podíval jsem se na Madde, jak stojí u plotny. Plně se soustředila na vaření a nevšimla si, že si ji prohlížím. Ani jeden z nás neuměl moc dobře vařit a ani nás to moc nebavilo. Jednou na bleším trhu koupila Madde kuchařku od Erika Lallerstedta, v níž se píše, že by člověka nemělo hryzat svědomí, když vaří z polotovarů, občas prostě ve všední den nezbyde nic jiného. Musím říct, že s touto myšlenkou jsme se kompletně ztotožnili. Z polotovarů jsme vařili i o víkendu. Pokud jsme si teda nepřinesli pizzu nebo thajské jídlo ze stánku.

Já jsem si jako obvykle říkal, jak je to celé vlastně zvláštní. A neuvěřitelné. Že tahle úžasná holka smaží masové kuličky v naší kuchyni. Že se přestěhovala ze Stockholmu do téhle díry uprostřed nejtemnějšího Smålandu, aby se mnou mohla bydlet.

Madde byla o pár let starší než já. Bylo jí dvacet devět. V mojí náruči vypadla drobounká, ale ve skutečnosti byla průměrně vysoká. Postavu měla štíhlou a ladnou. Nikdy nesportovala, ale stejně vypadala fit; nechápal jsem, jak to dělá. V ten večer měla upnuté černé džíny (rád jsem do zadních kapes těch džín zastrkoval ruce) a bílé tílko, které překrývalo malé tetování s domorodým vzorem na kříži. Tmavě hnědé vlasy, docela na krátko ostříhané, jen mírně přes uši, nechávaly vyniknout její krásný útlý krk. Měla je upravené tak nějak zvláštně, nevím, jak bych to správně popsal. Evidentně nenavštěvovala žádné kadeřnictví u nás ve městě. Asi tak jednou měsíčně jezdila do Stockholmu a tam se vždycky nechala ostříhat.

Měla krásnou tvář, „symetrickou“, jak se říká, s vysokými lícními kostmi a hnědýma očima. Vždy pečlivě nalíčená, s výraznými očními linkami a namalovanými tvářemi.

Doopravdy mě ale rozpalovaly věci, které k tomu, co jsem teď popsal, tak úplně neseděly. Věci, které prozrazovaly, že Madde není rocková hvězda, ale člověk z masa a kostí. Její světle růžové ponožky, které se omylem obarvily v pračce. Jak se prsty na noze drbala na nártu druhé nohy. Její poněkud nejistý postoj s měchačkou v ruce, když musela zblízka zkoumat knoflíky na sporáku, aby zjistila, kterým otočit, když chtěla ztlumit plotnu pod hrncem s těstovinami.

Necítila se tady ve své kůži. A mohl jsem za to já. To kvůli mně se podvolila, abychom mohli být spolu. Když jsem na to pomyslel, uvědomil jsem si, že ji miluji.

Ten večer, poté co mě po dvanácti letech poprvé kontaktoval táta, jsem prostřel stůl a nakrájel trochu okurky a rajčat. Otevřel jsem plechovku kuřice a vysypal ji do salátové mísy. Madde slila těstoviny, na stůl položila

podložku, na niž postavila pánev s hrncem. Já přinesl kečup. Posadili jsme se a pustili se do jídla.

„Tak co jsi dneska dělala?“ zajímal jsem se.

„Nic zvláštního,“ odvětila Madde mezi sousty. „Byla jsem doma a projížděla nabídky na pracáku, ale nic nového.“

Když se Madde v zimě přestěhovala za mnou, pracovala chvíli v sídle Červeného kříže. Na zkoušku. Potřebovali totiž lidi přes Vánoce a Nový rok. Ale nic většího z toho nebylo, zůstat tam nemohla. A potom to popravdě nevypadalo, že by se nějak intenzivně snažila najít si něco jiného, ačkoliv každý týden kontrolovala online nabídky z úřadu práce. Alespoň to tvrdila.

Nevydělával jsem zrovna majlant, přesto jsem jí řekl, že můžu platit nájem a tak, než si něco najde. Ale o tom nechtěla ani slyšet. Skálopevně trvala na tom, že bude platit půlku.

Madde vyrostla v bohaté rodině. Luxusní vila v Danderydu, letní sídlo na Riviéře. Její matka zdělala peníze z nějakého rodinného výrobního podniku a sama pracovala jako hlavní právnička pro jednu průmyslovou firmu. Otec byl fotograf a vedl bohemštější život, svým způsobem však také úspěšný. Madde se narodila jako druhé nejstarší dítě ze čtyř sourozenců a ostatní ji považovali za černou ovci rodiny. Matka o ní mluvila jako o chladné, panovačné dceři, která není schopná milovat. Madde si nepamatovala, že by se spolu někdy nehádaly. Během puberty doma panoval naprostý chaos, vleklé období vzpoury, kdy Madde hodně chodila za školu, a když dosáhla plnoletosti, rodiče ji vyhodili z domova. Od té doby s matkou v podstatě nemluvila. Táta k ní nebyl tak tvrdý, projevoval víc lásky. Během dalších let ji tajně finančně podporoval, a dokonce ji nechával u sebe v ateliéru, když zrovna neměla kde bydlet a hledala jiný podnájem. Vyprávěla mi, že vystřídala snad všechny mizerné práce ve Stockholmu. A hodně cestovala, s batohem projela celý svět. Občas musela na jednom místě zůstat déle, aby si vydělala na další cestu.

„A co tvůj den?“ zeptala se.

„Dobrý,“ odvětil jsem. „Nic extra.“ Přidal jsem si těstoviny a polil je kečupem. „Je to dobrota.“

Madde se ironicky ušklíbala. Věděla, že není kdovíjaká kuchařka.

Chvilí jsme jedli v tichosti. Myšlenky se mi stočily k tátovi a snu o Klaře. Nechtěl jsem na to myslet, ale nemohl jsem si pomoci. A Madde to na mně musela poznat, že jsem myšlenkami jinde. Cítil jsem na sobě její pohled. Nakonec řekla:

„Nestalo se nic?“

„Ne, co by se mělo stát?“

„Vypadáš nějak... jako bys nad něčím dumal.“

„To nic. Jen mám po cvičení hlad jako vlk.“

Madde přikývla a sklonila pohled k talíři. Nevypadala úplně přesvědčeně.

„Dobře.“

„Nepustíme si něco?“

„Jo, jsem pro.“

O tom, že mi táta volal, jsem jí nemohl říct z jednoho prostého důvodu. Madde jsem namluvil, že máma ani táta už nejsou naživu. Že zemřeli při požáru, když jsem byl malý. Madde se dál nevyptávala, ze slušnosti.

Myslel jsem si, že to tak bude nejjednodušší. Koho by napadlo, že se táta po tolika letech ozve? Vlastně ani nešlo o žádnou lež. Pro mě byl mrtvý.

O Klaře jsem jí neřekl vůbec.

Madde složila příbor na talíř, už dojedla. Já jsem z pánve vylovil poslední kuličky.

„Poslyš,“ začal jsem, „vzpomněl jsem si... že jsem dědovi slíbil, že mu s něčím pomůžu. Je teď na chatě.“

„Aha.“

„Tak bych za ním zajel. Po večeři.“

„Tak jo.“

„Moc dlouho mi to nezabere. Pořád si pak můžeme něco pustit.“

„Hm.“

To, že byl děda na chatě, byla pravda, ale už ne to, že jsem mu slíbil s něčím pomoci. Jen jsem mu musel říct, že mi volal táta, a nechtěl jsem to řešit doma po telefonu, kde by mě Madde slyšela.

Tehdy před dvanácti lety, když jsem tátu viděl naposledy, mi děda řekl, že kdyby se ozval, musím mu o tom povědět. Rozhodně jsem se s ním nesměl sám setkat. Za žádných okolností.

Přísahal jsem tehdy na svou čest a tento slib jsem hodlal dodržet.

NASEDL JSEM DO NAŠEHO starého chatrného Nissanu Micra a vyrazil k dědově chatě. Brzy jsem vyjel z města a pokračoval po rychlostní silnici z obou stran obklopené hustým smrkovým lesem. Teď zrovna chvíli nepršelo, ale asfalt se po dešti stále leskl.

K dědovi na venkov je to asi dvacet kilometrů, ale autem to tam trvá přes půl hodiny. Nejdřív se chvíli jede po rychlostní silnici, kde na to člověk může pořádně šlápnout, pěkná silnice a žádné zatáčky, takže tam jezdím tak sto dvacet. Ale pak se odbočí na Rongaryd a dál se pokračuje po klikaté okresce, než se z ní sjede na úzkou štěrkovou cestu procházející smrkovým lesem. Kroutí se jako had, doleva, doprava, nahoru, dolů, jako by neměla konce. Podvozkem drhnu o trávu a klestí uprostřed cesty. Děda mi jednou vyprávěl, že tady někde v tom lese, východně od velkého jezera Lunnen, leží nejvzdálenější bod od jakéhokoli obydlí ve Smålandu.

K lesu mám ambivalentní vztah. Mám rád to ticho a klid mezi tlustými kmeny a zelený mech, který je jako velký koberec. Trochu jako by člověk byl v kostele. Uklidní se. Ale od malička se snad nejvíc bojím toho, že se ztratím. Jako bych se měl mezi stromy utopit.

Zase se rozpršelo, proplétal jsem se lesem, zatímco na čelní sklo zlehka dopadaly kapičky deště. V takový zatažený den jako dnes to mezi smrky vypadalo, jako by se stmívalo.

Konečně les prořídil a za kmeny stromů už člověk tušil jezero. Hned nato jsem dorazil k chatě a zaparkoval. Vylezl jsem, obešel roh domu a rozhlédl se po jezeře. S tímto místem se pojilo hodně z mých nejkrásnějších vzpomínek. I těch nejhorších.

Pozemek se mírně svažoval k jezeru a naší plážičce. Na ní bylo taky staré kamenné molo, které chtěl děda původně nahradit modernějším plovoucím, ale nakonec je místo toho opravil, aby ještě chvíli vydrželo. Určitě alespoň po dobu, co bude žít. Pláž lemoval rákos. Museli jsme ji udržovat,

aby nezarostla. Vždycky na jaře jsme s dědou vzali kosu a vysekali široký pruh až ke srázu pod vodou.

Přesně tam dole jsem ve snu seděl s Klarou.

Nejezdi.

Zvedl se vítr, jezero bylo tmavě šedé, přesto se na vlnách neobjevily žádné bílé čepice, jak říkával děda. Za jezerem se rozprostíral temný a hustý les. Lunnen je velké jezero a táhne se daleko na sever i na jih. Ale jenom tady před chatou se doširoka rozprostírá, jinak je to samá zátoka a záliv, které jako by ani nepatřily k sobě. V podstatě je to jako několik jezer v jednom a stovky ostrůvků k tomu. Říká se, že jich je tři sta šedesát pět, na každý den v roce jeden. Ale záleží na tom, jak to člověk počítá.

Původně tady stála starodávná chalupa. Jednou mi děda ukazoval, že kdysi měli i pole. Uprostřed lesa byly zbytky kamenné zdi a starý podzemní sklep. Musela to být obrovská dřina les vykácet a odvalit hromadu kamenů, aby člověk získal malé políčko pro pěstování. Dědova babička tam vyrostla. Měla šest sourozenců. Jednou se neurodilo. Zimu přežili, ale na jaře už zásoby téměř došly, takže rodiče dětem zakázali hrát si venku, protože pak měly moc velký hlad. Musely až do léta ležet v posteli.

To bylo tak před sto lety. Možná ještě dřív. Tehdy byl život jiná řehole.

Nikdy bych ty pozůstatky po starých polích nenašel, kdyby mi je děda neukázal. Les znovu pohltit vše, co moji předci tvrdě obdělávali. Možná je to tak vždy, příroda nakonec zvítězí.

Otočil jsem se a znovu obešel dům, vchod směřoval k lesu. Nová chata stála na stejném místě, jako bývala původní chalupa. Byla to taková ta chata, která se postaví jako stavebnice. Žádný supermoderní styl, vypadala jako z osmdesátých let. Ale dědovi se to tak líbilo.

Otevřel jsem vstupní dveře a vešel dovnitř. Bylo příjemné se ukrýt před vlhkostí a zimou. Když jsem si zouval boty, zavolal jsem:

„Haló?“

„Kdo tam?“ ozval se dědův hlas zevnitř domu.

Věděl jsem, že tady děda bude něco kutit, protože jsme se za ním s Madde stavili o víkendy a on nám říkal, do čeho se pustí jako první – potřeboval pomoci skelné vaty izolovat podkroví.

Prošel jsem chodbou a ocitl se v kuchyni propojené s obývacím pokojem, když tu se objevil děda, který scházel po schodech z patra.

„Ahoj,“ pozdravil a usmál se.

„Ahoj,“ odpověděl jsem. Děda došel ke mně a objal mě. Skoro se mi v náručí ztratil, jako by byl nějaký malý kluk.

„To je od tebe milé, že ses zastavil.“

„Jo, říkal jsem si, že se musím podívat, jak ti to jde. Abys izolaci nedal opačně nebo tak.“

Po tváři se mu znovu rozlil úsměv a uchechtl se. Děda Anders nedávno oslavil čtyřiasedmdesáté narozeniny. Na svůj věk byl čiperný, ale chodil trochu shrbeně a nemohl se pořádně narovnat. Hubený a šlachovitý byl vždycky. Taký ho zlobilo koleno, takže trochu kulhal. Čekal na operaci. Vlasy měl bílé a rozcuchané, v chomáčích mu trčely na všechny strany, hlavně když něco dělal a zapotil se u toho, jako teď. Vousy měl taky bílé, ale krátké a upravené, alespoň v porovnání s vlasy.

U některých lidí člověk podle výrazu tváře pozná, jak se cítí. Jestli jsou spokojení, smutní či nešťastní. Přesně takový člověk je Madde. U ní to poznám podle tvaru a velikosti očí. Jiní lidé se zase pořád tváří skoro stejně. Děda patří spíš mezi ty druhé. Oči má pořád takové přimhouřené a vypadá, jako by neustále mžoural. Snad nikdy jsem ho neviděl se doširoka usmívat. A když se směje, má puslu nepřirozeně napjatou. Jako by mu obličej s věkem tuhnul, stejně jako tělo. Ale já ho dobře znám a dokážu přesně vycítit, jakou má náladu. Snad ještě lépe než u Madde. Vidím mu všechno na očích, poznám to podle hlasu. Jde o drobné detaily, kterých si asi nikdo jiný ani nevšimne.

Mluvíme spolu každý den. Někdy i víckrát. Vidáme se vždy několikrát do týdne. Takže se neříká, že ho mám tak přečteného.

A pokaždé, když spolu mluvíme, cítím, jako by měl radost, že mě vidí, že slyší můj hlas.

Nikdy mi neřekl, že mě má rád, děda tohle neříká. Ale nikdy jsem ani na vteřinu nezapochyboval, že by to bylo jinak.

Vlastně jo, párkrát. A tehdy se mi hroutil svět. Ale k tomu se dostanu.

„Dáš si šálek kávy?“

„Rád.“

Děda z kávovaru vyhodil použitý filtr, dal tam nový a přidal čtyři odměrky kávy. Otočil kohoutek, do konvice napustil vodu a nalil ji do překapávače. Stiskl tlačítko. Já jsem mezitím z kredence vyndal dva hrnky a postavil je na stůl.

„Stýská se mi po staré spíži,“ posteskl si děda. „Kuchyně byla na sever a odvětrávání šlo přímo skrz zeď. Vždycky tam byl chládek.“

„Musím ti něco říct.“

„Copak?“ Děda zvedl zrak, zatímco do dýhového košíku nandával mandlové sušenky. Bušilo mi srdce a v puse jsem měl vyschlo.

„Dneska mi volal táta. Nechal mi vzkaz ve schránce.“

Mandlovou sušenku, kterou měl právě v ruce, děda ještě položil do košíku, ale pak jako by se všechno zastavilo. Odložil pytlík se sušenkami a narovnal se. Stál úplně bez hnutí.

„Tak...“, pokračoval jsem, „jsem ti to chtěl říct.“

Děda zíral ven velkými okny směřujícími k jezeru, takovým zvláštním, jakoby prázdným pohledem. Pusu napůl otevřenou. Takhle tam nějakou chvíli stál.

„To jsem nečekal,“ pronesl nakonec. Vzal si židli a posadil se ke stolu. Přišlo mi, že najednou vypadal starší a unavenější.

„Nevolal jsem mu zpátky,“ poznamenal jsem.

Děda seděl beze slova, jen zíral dolů směrem k vodě. Také jsem se po díval ven. Jezero už nebylo tak klidné a vlny teď byly temně šedivé. Děda se zeptal: „Co ti chtěl?“

„To neříkal.“

Bylo slyšet pouze překapávač, ve kterém to sípalo a syčelo a klapalo.

„Takže nevím...“, zasekl jsem se, nevěděl jsem, jak větu dokončit.

„Po všech těch letech,“ hlesl děda a zněl, jako by mluvil spíš sám k sobě než ke mně.

Kávovar bublal a odfukoval čím dál tím hlasitěji a pak nastalo ticho. Už jenom poslední nenápadné zasípání. Vzal jsem konvici a kávu nalil do hrnků, vytáhl židli a posadil se naproti dědovi.

„Co myslíš, že mám dělat?“ zeptal jsem se. „Mám mu zavolat zpátky?“

Děda si povzdychl. Mírně zavrtěl hlavou.

„To ti neumím říct,“ odpověděl. „To musíš ty sám...“ Zarazil se uprostřed věty. Zvedl hrnek ke rtům, vyfoukal si kávu a trochu se napil.

„Já vím,“ odvětil jsem. „Ale rád bych věděl, co si myslíš.“

V obličejí jsem mu viděl, že se v něm perou emoce. Únava, odevzdanost, bolest, ale ze všeho nejvíc rozrušení. Skoro jsem zalitoval, že jsem mu o tom řekl, asi nebyl dobrý nápad ho tím zatěžovat.

Ale vždyť jsem mu to před těmi dvanácti lety slíbil.

Viděl jsem, že přemýšlí, co má říct. Pořád zíral dolů na jezero pod pozemkem. Hladina se rozprostírala jako velké železné pole. Ale teď už byly vidět bílé čepice. Vlny začínaly pěnít. Nakonec, aniž by zvedl oči od jezera, pronesl: „Ne. Myslím, že bys mu neměl volat.“

Znovu se odmlčel, ale já jsem viděl, že ještě něco přijde. Polkl, kousl se do rtu. Když znovu začal, hlas měl trochu chraplavý a zastřený.

„Víš přece, že se po tom požáru zhroutil. Že musel být nějakou dobu v psychiatrické léčebně.“

„Jo.“

„Jenže...“, odkašlal si. „Jde o to, že byl psychicky labilní už předtím. Choval se vážně zvláště. A...“

Teď se mi děda podíval přímo do očí, takovým strohým pohledem. Hlas se mu zatřásl:

„Jsi dobrý člověk, Isaku. Nechci, abys...“ Znovu se odmlčel a sklopil pohled do stolu.

„Máš pravdu,“ souhlasil jsem. „To jsem si říkal. Že, jestli se ještě ozve, napíšu mu, že se s ním nechci vidět.“

Děda pomalu přikývl.

Dopili jsme kávu a ještě chvíli si jenom tak povídali. Děda měl v plánu objednat namořené dřevo na terasu, kterou jsme mu s Madde měli pomoci postavit, až se vrátíme z Turecka.

Rozloučil jsem se a pořádně ho objal. Trochu déle než obvykle. Říkal, že mám pozdravovat Madde. Pak jsem si pospíšil do auta. Docela se rozpršelo a rozfoukalo.

Za chvíli už jsem se po šterkové cestě ploužil temným lesem. Auto se kolébalo ze strany na stranu, když kola přejížděla přes kořeny a zapadávala do kaluží.

Přemýšlel jsem, kdy jsem tátu viděl naposledy.

S FOTBALEM JSEM ZAČAL V OSMI letech. Přišel s tím děda, ne já. Podle něj jsem potřeboval nějaký kroužek. Spousta kluků z týmu trénovala už od pěti let a hrála každou přestávku ve školce nebo ve škole, celý rok, ať už svítilo slunce, nebo byla vánice. Takže jsem rozhodně nepatřil k hvězdám týmu. Ale když jsem začal trénovat, začal jsem s nimi i hrát o přestávkách. A nikdy jsem nevynechal jediný trénink. Takže jsem se rychle zlepšoval a taky jsem ve škole nebyl tak ostrčený, v což děda od počátku doufal.

Když mi bylo tak jedenáct dvanáct, plus minus, začal jsem ostatní spolužáky i spoluhráče přerůstat. Ve třinácti jsem měřil přes sto osmdesát centimetrů a byl jsem nejvyšší a nejsilnější z celého týmu. Jakmile jsem nabral rychlost, nikdo mě nechytí, a techniku jsem měl slušnou. Náš trenér Pontus, táta jednoho spoluhráče, mě postavil do obrany. Nebyla to moje vysněná pozice. Stejně jako devadesát procent kluků jsem chtěl hrát na hrotu a střílet góly. Ale brzy jsem zjistil, že mi to jako stoperovi jde, takže mě to přirozeně začalo bavit.

Ten rok jsme začali hrát velký fotbal. Patřili jsme mezi lepší týmy v lize a většinu času jsme drželi míč a ve snaze skórovat soupeře tlačili. Dost týmů na nás zvolilo defenzivní taktiku a snažilo se zachytit špatnou přihrávku nebo jinak získat míč a pak ho nakopávat na naši půlku, kde ho doběhl nějaký malý rychlík od nich a upaloval sám na bránu. Ale já si na tohle dával pozor, stával jsem na půli a o hráčích soupeře měl přehled. Většinou jsem nebezpečí viděl včas, a jakmile přišel dlouhý míč, už jsem byl v pohybu směrem k naší bráně. Starty jsem opravdu neměl nejrychlejší, ale na delší vzdálenosti mě nikdo nepředběhl. A za celou sezonu jsem neprohrál osobní souboj. V souboji rameno na rameno proti mně nikdo neměl šanci.

Taky jsem hrál několik zápasů v kategorii U15, tedy s o dva roky staršími kluky, a ani tam jsem nedělal ostudu.

Tohle se stalo jednou v neděli večer koncem srpna. Vzpomínám si, že celý den bylo teplo a svítilo slunce, ale večer se ochladilo. Dlouhé letní večery už byly pryč. Zápas začínal asi v sedm nebo tak nějak a bylo znát, že se blíží soumrak a že se do konce zápasu setmí.

Hráli jsme venku s Lunnebergem, který měl docela kvalitní tým. Soupeřili jsme s nimi o místa na čele tabulky. Jejich áčko hrálo čtvrtou ligu, myslím, možná dokonce třetí. Děda mě odvezl na sraz s tím, že zůstane a podívá se na zápas. Stadion v Lunnebergu se nacházel hned na kraji velkého lesa. Stejně jako u mnoha starších hřišť byl kolem atletický ovál. Doskočiště na skok daleký se rozpadalo, v dráze zbylo jenom prasklé odrazové prkno a pískem prorůstala tráva. Stála tam taky dřevěná tribuna, která vypadala, že se brzy zřítí, a stará klubovna se zašlými a stisněnými šatnami, které zapáchaly zažraným potem. Trávník byl hrbolatý a nerovný.

Za Lunneberg hrál jeden kluk, jehož jsem znal z dřívějšíka. Viggo.

Když mi bylo šest, po tom požáru, odstěhoval jsem se ze Stockholmu a bydlel u dědy a babičky. Nebylo zrovna jednoduché přejít z hlavního města do předškolní třídy, kde se všichni znali od školky. Taky se mi tam moc nelíbilo. Většinu času jsem se držel stranou a hrál si sám.

Viggo chodil se mnou do třídy a byl jedním z těch, kteří každou minutu strávenou venku věnovali fotbalu. Často si míč brával s sebou dovnitř a kopal si s ním i na chodbě, než ho napomenuly učitelky. Už tehdy měl výbornou techniku a cit pro balon. „Viggo to dotáhne do nároďáku,“ obdivovali ho ostatní. To on byl vůdcem třídy. Takže když mi začal říkat „hasič“, ostatní se svezli s ním.

Byla to šikana? Možná. Dnes by se tomu tak dalo říct. Ale zcela upřímně to tehdy nebyl můj největší problém. Byl jsem tak uzavřený ve svém vlastním světě, že se mě nadávky ani odcizení vlastně moc nedotýkaly.

Někdy během prvních pár let základky se Viggo s rodinou přestěhoval do Lunnebergu, takže ze třídy odešel. Ten zápas se hrál nedlouho poté, co jsem nastoupil do sedmičky a Viggo se znovu objevil v naší škole, protože v Lunnebergu měli školu jenom do šesté třídy. K nám dojížděli autobusem. Tentokrát chodil do jiné třídy než já, za což jsem byl vděčný. Něco mě na něm vždy zneklidňovalo. A teď už vím, co to bylo. Když od nás

Viggo odešel, byl jsem pořád ještě mimo, podivný klučina, který sedával o samotě a často brečel. To se pak změnilo, cítil jsem se čím dál lépe a víc jsem se začleňoval do třídního kolektivu, přestože jsem si hned nezískal plno kamarádů. Začal jsem hrát fotbal a postupně se v něm zlepšoval. Přerostl jsem spolužáky. Začaly se o mě zajímat holky, dlouho mi trvalo, než jsem to pochopil, nikdy bych si nemyslel, že se někomu budu líbit. Zhruba od čtvrté třídy už mě ostatní zvali na oslavy. Začal jsem chodit s Rojdou, která mě naučila, že při líbání člověk strčí tomu druhému jazyk do pusy.

Stal se ze mě jiný člověk, než kým jsem byl, když jsem se sem v šesti letech přestěhoval. Ve školní hierarchii jsem vystoupal vzhůru. Ale pak se zase objevil Viggo, který nebyl svědkem mojí proměny, pro něj jsem byl pořád ten nový podivín, co bydlel u prarodičů a totálně zpanikařil, křičel a rozbřečel se jako tříleté děcko, když některý z učitelů předčítal z pohádky *O mamce krávě a vráně*. Nedej bože, aby lidem začal vyprávět, kdo ve skutečnosti jsem.

Když jsme se s Lunnebergem utkali loni v létě, Viggo za něj z nějakého důvodu nehrál. Ale teď na hřiště nastoupil. Byl hvězdou týmu, jak jsem pochopil. Hrál na hrotu. Právě na něj jsem si měl dávat pozor.

Já proti Viggovi. Takový mini zápas v rámci celého utkání.

Před výkopem stál na své půli, poskakoval na místě, protahoval si přední stranu stehů, tleskal a povzbuzoval spoluhráče. Jednou se naše pohledy střetly, ale ani jeden z nás samozřejmě nepozdravil.

Na trávníku, pár vteřin předtím, než rozhodčí písknutím zahájí zápas. Člověk je nervózní, nahecovaný, nemůže se dočkat a je plný energie, která prostě musí ven. Hrozný pocit, krásný pocit.

Pohledem jsem zabloudil k postranní čáře. Tam stáli rodiče z našeho týmu, asi osm až deset, skalní fanoušci, mezi nimi i děda. A pak rodiče Lunnebergu. Dvě skupiny, každá z nich trochu roztahaná, ale mezi nimi jasný předěl.

Mezi lunneberskými fanoušky byla i partička mladších kluků, kteří se přišli podívat na zápas. A ještě jeden člověk, který stál trochu stranou od ostatních až za touto skupinkou. Docela vysoký, na sobě sluneční brýle

a kšiltovku. Něco mi říkalo, že nepatřil k ostatním rodičům. Možná to oblečení.

Měl jsem vážně čas na tohle všechno myslet, když měl za pár vteřin začít zápas? Přece jsem se plně soustředil, žilami mi proudil adrenalin.

Možná jsem si později, když už jsem věděl, jak to celé dopadlo, vše trochu přibarvil, ale vlastně si myslím, že už tehdy jsem tušil, kdo to tam stál. Jen jsem si ještě neuvědomoval, že to vím.

Zazněl hvizd, Tor rozehrál na mě, Viggo vystartoval mým směrem, aby mě dostal pod tlak, já jsem míč nacentroval doleva a ten skončil v autu, docela daleko na polovině soupeře.

Zatím podle plánu. Ze samotného zápasu uběhlo jen dvanáct vteřin.

Po několika minutách přišel první souboj mezi mnou a Viggem. Měli jsme balon někde uprostřed jejich půle, ale zmocnil se ho soupeřův středový obránce, zvedl hlavu a v tom okamžiku se vynořil nabíhající Viggo. Zavěsil jsem se na něj a nabral rychlost. Když přišel nákop, už jsem byl před ním a byl jsem pevně přesvědčený, že přese mě neprojde. Příhrávka byla navíc moc prudká. Mým úkolem teď bylo jenom pokrýt balon, aby se k němu Viggo nedostal, než se dokutálí za brankovou čáru. Zabrzdil jsem, míč nějaký metr před sebou, a věděl jsem, že mám Viggu na zádech, zkusil mě obejít zleva, ale já se natočil, a než do mě ramenem na rameno vrazil, tak jsem se zapřel, protože jsem náraz očekával.

Viggo odpadl na trávu, jako by nic nevážil. Míč se pomalu dokutálel za čáru.

„Hezky, Isaku!“ křičeli spoluhráči a tleskali mi. Doběhl jsem pro míč a přihrál ho Sebbemu, našemu brankáři, otočil jsem se zpátky do hřiště a připravil se na rozehrávku. Se svým zákrokem jsem byl spokojený.

Viggo už byl na nohou a klusal ke své bráně. Když probíhal kolem mě, odplivl si do trávy, a aniž by vzhlédl, pronesl:

„Tak co, hasiči?“

Neodpověděl jsem. Provokace jsem neměl zrovna v lásce, ne že bych si myslel, že k fotbalu nepatří, ale nebyl to můj šálek kávy. Prostě a jednoduše jsem provokovat neuměl. Nikdy mě rychle nenapadlo, jak někoho setřít, vždycky jsem se musel pořádně zamyslet.

Ujali jsme se vedení 1:0 z rohu, z takové té zmatečné situace, kdy se míč v pokutovém území odráží jako kulička v pinballu a nakonec skončí v síti. Pak jsme po nádherné akci zvýšili na 2:0. Začalo to v pravém rohu, skvělá průniková přihrá na Kendala, který s sebou stáhl obránce a křížnou patičkou poslal míč na Hampuse, aby ho placírkou nechyvatelně poslal do sítě. Říkám vám, Real Madrid by to nezahrál lépe.

Získali jsme pocit, že máme zápas pod kontrolou. Všechno vypadalo dobře.

Viggo pokračoval v provokacích, kdykoli jsme se potkali. To bylo samé „hasiči sem, hasiči tam“, „ještě seš tak cáklej?“, „furt si kreslíš ty svoje pitomý čmáranice?“, pořád něco. Neodpovídal jsem, nechal jsem ho, ať si plácá. Za celý zápas se nikam nedostal, to já jsem měl navrch. Viděl jsem, že ho to pěkně štve.

Ale pak, těsně před přestávkou, kopal Lunneberg roh. Rozehráli ho nakrátko, kdy si Viggo naběhl k rozehrávajícímu hráči, přihrávku mu z první vrátil a obloukem pokračoval do pokutového území, dostal míč zpátky, z první ho pěkně zpracoval a vypálil. Míč nějak prošel skrumáží před brankou a zapadl ke vzdálenější tyčce.

Hráči Lunnebergu vybuchli radostí a seběhli se k Viggovi. Jejich trenér taky hned začal křičet.

Náš brankář míč vylovil ze sítě.

Byla to moje chyba? Ne tak docela. Ale měl jsem být aktivnější, když Viggo dostal míč. Mohl jsem na něj vystartovat dřív a střelu zblokovat.

Viggo se vyprostil ze sevření svých spoluhráčů, doběhl ke mně a přímo do očí mi zařval:

„Snad se z toho nesesypeš, hasiči! Ne že začneš bulet nebo tak něco!“

Zíral na mě agresivním, divokým a triumfálním pohledem.

Rozhodčí, mohlo mu být tak šestnáct sedmnáct, ho zaslechl a krátce zapískal.

„Hele, uklidni se.“

Šlehl pohledem po Viggovi, který odbíhal se spoluhráči v závěsu.

„Teď to otočíme!“ vykřikl, schválně tak, abychom ho zaslechl i my.

Za pár minut rozhodčí odpískal poločas a my se odloudali do kabiny.

Pontus nás povzbuzoval, říkal, že kromě toho blbého gólu, který se tam dokutáel na konci, jsme odehráli skvělý poločas. To se stává. Ale pořád jsme měli zápas pod kontrolou. Stačilo jen v druhém poločase hrát naši hru.

„Pořád maj nějaký kecý,“ stěžoval si Sebbe. „Hlavně ten kluk na hrotu. To je pořádnej magor.“

„To je možný,“ odvětil Pontus. „Tak ať. Soustředte se radši na to, co chcete hrát na hřišti. To je nejlepší odpověď.“

Sebbe po mně pošilhával, asi si myslel, že k tomu budu chtít něco říct, přece jen se Viggo strefoval hlavně do mě. Ale já mlčel.

Rozhodčí zapískal. Poklusem jsme doběhli na hřiště, rozestavili se do kruhu a chytli se za ramena, zakřičeli, že na ně vlítneme, a zatleskali. Soupeř už na nás čekal. Viggo stál ve středu hřiště, pravou nohu na míči. Rozhodčí zapískal. Viggo míč rozehrál na jednoho ze stoperů.

Dál pokračoval ve svých nekonečných provokacích.

„Co je s tebou, hasiči? Hoří ti u koudele?“

„Sklapni.“

„Wau, exot umí mluvit! Haha.“

Nakonec se mi dostal pod kůži. Na hřišti jsem byl největší a nejsilnější, ale on mě dohnal k tomu, že jsem se cítil malý.

Nevědomky jsme se dostali do stavu, kdy jsme se pokoušeli ubránit vedení, přestože přesně před tím nás Pontus o pauze varoval. Báli jsme se, abychom hru příliš neotevřeli nebo neudělali chybu. Nechali jsme je hrát. A tak se stalo to, co se v takové situaci stává často. Kendal míč přihrál dozadu, se středovým obráncem Addem jsme si nerozuměli, ani jeden z nás po balonu nešel naplno, takže soupeřova desítka se jej zmocnila a perfektně míč prostrčila na Vigga.

Ruka mi s křikem vyletěla vzhůru na znamení ofsajdu, ale dobře jsem věděl, že o žádný ofsajd nešlo, v době přihrávky byl Viggo na své polovině.

Měl náskok několik metrů. Cítil jsem, jak mě zamrazilo. Ne, ne, ne. *Jestli ted' Viggo unikne a dá gól...*

Nerad jsem prohrával, asi jako každý. Ale nebyl jsem jedním z těch, kteří by hned propadli smutku a začali si stěžovat na spoluhráče a celý den trucovali. Několik takových jsme v týmu měli.

Prohru s Lunnebergem bych skoušl. Ale neskoušl bych prohrát ve svém mini zápase s Viggem. To by se ze mě znovu stal ten šestiletý zoufalec. To bych se tak zmenšil, až bych skoro přestal existovat. Lépe to popsat nedokážu. Pro mě to byl zápas na život a na smrt.

Nabral jsem rychlost, ale Viggo byl na kratší vzdálenost rychlejší a svůj náskok zvětšoval.

Spoluhráči, trenéři, diváci, všichni křičeli.

Začal jsem ho stahovat, ale uvědomil jsem si, že ho nedoběhnu včas. A to zjištění ve mně probudilo ďábla.

Mohl jsem udělat jedinou věc.

Odrazil jsem se, vrhl se kupředu a podkosil jsem ho.

Byla to ukázková kosa jako z učebnice. Kdyby teda kosa na hřišti nebyly zakázané a vůbec v nějaké učebnici byly. Ale jinak. Po technické stránce neměla chybu.

Viggo bezmocně přepadl. V jednu chvíli upaloval k bráně a najednou ležel na zemi s obličejem zabořeným v trávniku. Ani nechápal, co se to stalo.

Byl to ztraceně skvělý pocit. To musím říct upřímně. Zastavil jsem Viggua a sebral mu šanci skórovat. Cítil jsem úlevu. Ale taky jsem si říkal, že si to za ty svoje neustálé kecy zasloužil, protože mi připomněl, kým jsem jako malý byl, protože se pokusil oživit toho malého šestiletého kluka, který se skrýval hluboko ve mně.

Trenér Lunnebergu zařval, a dokonce vyběhl až na trávník.

„Heej, rozhodčí! Do prdeleee!“

Viggo vyskočil ze země, zřejmě si nic moc neudělal. Přiběhl ke mně, oběma rukama mě strčil do hrudi a z očí mu šlehala zlost.

„Co děláš, ty kreténe debilní?!“

Přiběhl k nám rozhodčí a v ruce už držel žlutou kartu.

„To je jasná červená!“ řval trenér Lunnebergu.

Viggovi spoluhráči už se k nám taky sbíhali. Viggo na mě pořád zíral a pak zavřeštěl:

„Měli by tě zavřít do cvokhausu, ty vole! Můžu snad za to, že tvoje podělaná matka uhořela?!“

Zatnul jsem pravačku a ze všech sil mu jednu ubalil, přímo do obličeje.

ROZHODČÍ SI POSPÍŠIL A ODSTRČIL mě. Hráči Lunnebergu se s křikem rozeběhli k Viggovi, který už podruhé během půl minuty ležel na trávniku.

Jejich trenér přiběhl až ke mně a něco na mě hulákal, nevím co přesně. Byl jsem trochu mimo, jako bych se na to všechno díval z dálky.

Rozhodčí zalovil v náprsní kapse, vytasil červenou kartu a přidržel mi ji před obličejem. Přišel Pontus, vzal mě kolem ramen a odvedl mě ze hřiště.

Ohlédl jsem se a viděl, jak Viggo s brekem sedí na trávniku, před pusou si drží ruku a skrze prsty mu protéká krev. Spoluhráči stáli v kruhu kolem něj.

„Jdi do šatny, promluvíme si po zápase,“ řekl mi Pontus. „Ale tohle teda bylo sakra přes čáru.“

Zněl chladně a drsně. Tu kosu by pochopil, tím jsem si byl jistý, i když asi byla zbytečně surová. Ale že jsem Viggovi dal do nosu, to bylo něco úplně jiného. Pro to neexistovala absolutně žádná omluva.

Cestou do kabiny ke mně přišel děda. Na to, jak se tehdy tvářil, do smrti nezapomenu. Vypadal smutně, nešťastně, ale nejen to, jako by mu přes obličej visel ještě nějaký závoj. Neumím to úplně dobře popsat. Ale ten závoj mi říkal, že jsem udělal něco, co on nedokáže pochopit a co neuznává. Připadal jsem si před ním jako cizí.

Takový výraz jsem u něj nikdy předtím neviděl. Od té doby jsem ho spatřil ještě jednou, v Ajkeshornu.

Děda mě vzal kolem ramen a společně jsme došli do šatny. Za zády jsem slyšel, jak trenér Lunnebergu řve na Pontuse:

„Ten na hřišti nemá co dělat, do prdele!“

„Hej – nech to na rozhodčím!“ odsekl Pontus také podrážděně.

Děda mi podržel dveře a vešli jsme do šatny, rozezlené hlasy jsme nechali za sebou. Sesunul jsem se na jednu z ošoupaných dřevěných laviček. Děda se posadil vedle mě.

„Co se stalo?“

Hlasitě jsem se rozbřečel. Tak moc jsem se styděl. Neudržel jsem nervy a dopustil se neomluvitelné chyby před tolika lidmi – hodně z nich jsem ani neznal (hráče Lunnebergu a jejich rodiče), některé jsem znal trochu od vidění (naše rodiče) a některé jsem znal velmi dobře (spoluhráče a Pontuse).

Půjde tohle někdy smazat?

Už tak jsem se cítil dost zle. Ale nejvíc mě sebralo, že jsem zklamal dědu. Ten jeho odměřený výraz mě k smrti vyděsil. Protože děda pro mě byl ve třinácti letech vším, co jsem měl, opravdu všechno, moje jediná jistota, a kdyby mě i on přestal mít rád, tak by byl konec. Byl bych totálně vyřízenej. Kdyby se ode mě odvrátil i on, už bych nechtěl dál žít.

Začal jsem mít hrozivý pocit, že se celý svět utrhl ze řetězů, že se všechno hroustí, styděl jsem se tak, že jsem se nemohl ovládat, hrozilo, že tomu propadnu, jenom jsem brečel a brečel. Až jsem se celý třásl.

Děda mě objal, trochu nemotorně a ze strany, protože seděl vedle mě na lavičce a taky byl menší než já. Ale to nevadilo. Opřel jsem se o něj. Cítil jsem jeho teplo a jeho typickou vůni. Pohladil mě po vlasech.

„No tak... tak hrozné to zase nebylo.“ Popotáhl jsem.

„Ale jo...“

Vzal mě za ruku. Tu svoji měl flekatou a do hněda opálenou. Tehdy jsem znal jen dva typy rukou: dětské a stařecké. Myslel jsem si, že všichni dospělí mají stejné ruce jako děda.

Nevím, jak dlouho jsem tam seděl v dědově objetí a neutěšitelně plakal. Každopádně dlouho. Nakonec jsem se trochu uklidnil.

„Ten kluk ti něco řekl? Nebo proč ses tak naštval?“

Přikývl jsem. A popotáhl.

„Hmm.“

„A co to bylo?“

Chvilí bylo ticho, ale pak jsem řekl: „Říkal, že jsem cáklej a že on nemůže za to, že máma uhořela.“

Děda celý zkoprněl.

„Tohle že řekl?“

Zalapal po dechu, zhluboka se nadechl a skrze našpulené rty se zasupěním vzduch zase vyfoukl. To se mu nepodobalo.